

Generelle budgetoplysninger

Indledning

Grundlaget for den endelige vedtagelse af budgettet er dels politiske prioriteringer samt administrationens udarbejde budgetoplæg, hvor der:

- Er korrigeret for nye love
- Er korrigeret for politiske beslutninger
- Er korrigeret for demografien i 2016 - 2019
- Er budgetlagt ud fra nuværende borgeres visiterede foranstaltninger
- Er budgetlagt med udgangspunkt i et uændret serviceniveau.

Aftalen mellem KL og regeringen for 2016

Hovedelementer i aftalen om kommunernes økonomi for 2016

I juni tiltrådte den nye regering og i regeringsgrundlaget er der tilkendegivet, at der skal indføres et omprioreringsbidrag i de næste fire år, så der kan frigøres ressourcer til politisk prioritering via effektiviseringer.

I regeringsaftalen er tilkendegivet at alle større statslige driftsområder omfattes af et årligt omprioreringsbidrag på 2 % fra 2016.

Det er aftalt at regeringen vil arbejde for at prioriteringer af de kommunale velfærdsområder ikke sker i form af puljer eller med bindinger på kommunernes muligheder for at prioritere. Det betyder blandt andet at ældrepulje omlægges således at den fremadrettet bliver en del af kommunens generelle tilskud.

Omprioreringsbidrag

Der indføres et omprioreringsbidrag der skal frigøre midler som efterfølgende kan udmøntes indenfor særlige prioriterede indsats.

Omprioreringsbidraget udgør 1 % af det kommunale udgiftsloft og svarer i 2016 til 2,4 mia. kr.

Omprioreringsbidraget forventes realiseret ved en løbende effektivisering og det er et lokalt ansvar at sikre de nødvendige effektiviseringer og regeringen vil understøtte kommunernes frihed til at tilrettelægge effektiviseringer efter lokale forhold.

Det er i aftalen for 2016 besluttet, at 1,9 mia. kr. tilbageføres til kommunerne til prioriterede indsats på de borgernære serviceområder, herunder ældre børn og folkeskole.

Det nære sundhedsvæsen

Der skal være fortsat fokus på effektiv ressourceudnyttelse på sundhedsområdet og det sammenhængende sundhedsvæsen, hvor almen praksis og kommunerne aflaster sygehusvæsenet. De nære sundhedstilbud bør tilpasses til den nye sygehusstruktur.

Sammen med Danske Regioner skal der nedsættes et udvalgsarbejde, som skal arbejde med en samlet plan for udbygning af det nære sundhedsvæsen.

Den kommunale økonomi 2016

Med aftalen om kommunernes økonomi for 2016 videreføres de økonomiske rammer i kommunerne til udvikling af den borgernære service inden for bl.a. folkeskole, beskæftigelse, den kommunale sundhedsindsats, dagtilbud og socialområdet.

Der er indarbejdet et samlet kommunalt anlægsniveau i 2016 på 16,6 mia. kr. til gavn for borgerne samt vækst og beskæftigelse i samfundet.

Der udmøntes 2 mia. kr. fra Kvalitetsfonden til et løft af de fysiske rammer i folkeskolen, daginstitutioner og på ældreområdet.

Kommunerne modtager endvidere ekstraordinært likviditetstilskud/lån på 3,5 mia. kr. 1,5 mia. kr. fordeles som et grundtilskud til alle kommuner, mens 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

Særtilskudspuljen for 2016 udgør 300 mio. kr.

Der er i 2016 taget højde for det ekstraordinære løft på 600 mio. kr. med henblik på at imødegå lokale udfordringer ved folkeskolereformen.

Det særlige tilskud på ældreområder svarende til 1 mia. kr. omlægges således at det bliver en del af det fremtidige bloktilskud.

Der udmøntes 125 mio. kr. i 2016 til investeringer i kommunerne i forbindelse med modtagelsen og integration som følge af et ekstraordinært antal flygtninge og familiesammenførte i kommunerne. Der ydes endvidere et ekstraordinært integrationstilskud på 200 mio. kr. i 2016 til at håndtere det ekstraordinært høje antal flygtninge.

Der er fortsat 3 mia. kr. af de samlede tilskudsmidler der er betinget af, at kommunerne under eet holder aftalen mellem KL og Regeringen.

Skattetilpasning

Der er i aftalen enighed om, at nogle kommuner skal have mulighed for at hæve skatten i 2016 inden for en ramme på 200 mio. kr.

Forudsætningen herfor er, at andre kommuner sætter skatten tilsvarende ned. Med henblik på at understøtte dette etableres der en tilskudsordning til de kommuner, som for 2016 nedsætter skatten. Tilskudsordningen finansieres af staten.

Lån

I lighed med tidligere år er der afsat flere lånepuljer.

En lånepulje på 600 mio. kr. målrettet små kommuner med behov for større strukturelle investeringer eksempelvis på borgernære områder.

En lånepulje på 200 mio. kr. til investeringer med effektiviseringspotentiale. Puljen er tiltænkt projekter, der ud fra effektiviseringshensyn og driftsberegninger har en særlig rentabilitet.

En lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på en styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

En lånepulje på 200 mio. kr. på det ordinære anlægsområde til øvrige anlægsaktiviteter.

Samlet set er der afsat lånepuljer på i alt 0,8 mia. kr. målrettet små kommuner med behov for større strukturelle investeringer samt til investeringer med et effektiviseringspotentiale. Halvdelen finansieres af staten.

Til forhandling i efteråret 2015

Det er i aftalen fastlagt at Regeringen og KL i september vil forhandle i forhold til nedenstående emner

- Konkrete forslag til markante regelforenklinger
- Størrelsen på grundkapitalindskuddet fra 2017 og frem
- Det bærende princip for samarbejdet mellem stat og kommuner vil være mål og rammestyring og principperne herfor skal drøftes

Derudover skal det analyseres hvilke opgaver der med fordel kan overflyttes til Udbetaling Danmark.

Der vil blive gennemført et eftersyn af erhvervsfremmeindsatsen for at skabe forenklinger.

Serviceammen for 2016

Nordfyns Kommunes ramme for serviceudgifterne tager udgangspunkt i økonomaftalen og beregnes i forhold til Indenrigs- og Socialministeriets opgørelsesprincipper. Den samlede serviceammen for 2016 udgør 1.219,3 mio. kr. eksklusiv udgifter til aktivitetsbestemt sundhed. Budgettet for 2016 indeholder serviceudgifter for 1.221,3 mio. kr.

For at Nordfyns Kommune har lidt råderum, såfremt der opstår uforudsete udgifter, er der jf. den økonomiske politik for Nordfyns Kommune indarbejdet en budgetreserve på 5,0 mio. kr., ligesom forventede budgetoverskud på 15,9 mio. kr. er indarbejdet i budgettet for 2016.

Befolkningstal

I nedenstående oversigt er den forventede udvikling i befolkningstallet for Nordfyns Kommune vist. Befolkningstallet er vist for en sammenhængende periode fra 2015-2027.

Aldersopdeling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0	234	248	246	245	242	241	240	240	238	236	234	233	232
1	241	241	255	253	251	248	247	246	246	244	242	240	239
2	265	247	247	262	259	256	254	252	252	251	249	247	245
0 - 2	740	735	747	760	752	745	741	738	736	731	725	720	716
3	279	270	252	254	267	264	261	259	257	256	256	254	252

Alders-opdeling	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3 - 5	889	844	812	789	784	793	800	792	785	779	777	774	770
6	383	322	292	286	278	261	259	270	267	265	262	261	260
7 - 16	3.763	3.768	3.684	3.601	3.501	3.431	3.342	3.251	3.143	3.050	2.944	2.827	2.765
9 - 13	1.845	1.819	1.844	1.882	1.857	1.770	1.695	1.601	1.480	1.415	1.392	1.373	1.361
14 - 18	1.924	1.925	1.876	1.843	1.790	1.789	1.767	1.789	1.823	1.795	1.712	1.636	1.548
0 - 18	6.512	6.400	6.280	6.178	6.042	5.924	5.802	5.712	5.622	5.523	5.401	5.292	5.179
18 - 24	1.863	1.842	1.802	1.800	1.769	1.723	1.655	1.617	1.591	1.600	1.593	1.597	1.606
25 - 44	6.272	6.116	6.039	5.947	5.843	5.767	5.683	5.584	5.521	5.455	5.392	5.364	5.352
45 - 64	8.673	8.758	8.788	8.894	8.911	8.901	8.896	8.865	8.810	8.713	8.663	8.560	8.463
18 - 64	16.808	16.716	16.629	16.640	16.523	16.391	16.233	16.065	15.921	15.768	15.648	15.521	15.421
65 - 99	6.060	6.167	6.268	6.322	6.419	6.514	6.597	6.685	6.749	6.842	6.894	6.956	6.994
85 - 99	646	621	623	630	639	657	661	672	678	686	698	713	748
0 - 99	29.030	28.920	28.831	28.770	28.634	28.473	28.312	28.141	27.971	27.786	27.612	27.430	27.245

Kilde: Nordfyns Kommunes befolkningsprognose

I forbindelse med beregninger af budgetoverslagsårene 2016-2018 er der på områder, hvor budgettet opgøres på baggrund af borgerrelaterede aktiviteter, korrigeret for udviklingen i befolknings sammensætningen.

Pris- og lønfremskrivning

Udgangspunktet er KL's pris- og lønfremskrivning fra 2015 til 2016 (senest reguleret i juli 2015), hvor den generelle prisfremskrivning er 1,67 %.

Den generelle lønfremskrivning fra 2015 til 2016 er på 1,72 %. Lønfremskrivningen er i budgetgrundlaget anvendt på samtlige overenskomstområder.

Rationale ved anvendelse af indkøbsaftaler

Som en del af Budgetaftalen for 2016 indarbejdes et rationale på 2.100.000 kr. i 2016 stigende til 2.550.000 kr. fra og med 2017.

Rationalet skal realiseres ved, at der etableres nye arbejdsgange i forbindelse med indkøb. Til at understøtte et optimalt indkøb, bliver der primo 2016;

- implementeret en ny intuitiv indkøbsløsning, der dels gør det lettere at e-handel samt fremhæver det varesortiment, der er på indkøbsaftalerne (de billigste produkter)
- ansat en indkøbscontroller, der dels i yderste bæredygtig led skal understøtte brugen af den nye indkøbsløsning samt foretage kontraktopfølgning, priskontrol, udarbejdelse af relevant ledelsesinformation, indsatsplaner mv.

Indkøbsrationalet er forlods fordelt på de områder/institutioner, hvor der bliver budgetteret med udgifter til varekøb. Endvidere indgår befordringsområdet også i udmøntningen af rationalet, idet en øget brug af selvbetjeningsløsninger (både for administrationen i Nordfyns Kommune samt borgerne) kan nedbringe administrationsbidraget.

Fordelingen af indkøbsrationalet på de enkelte udvalg er som følgende:

	2016	2017	2018	2019
Alle beløb i hele 1.000 kr. og 2016-priser	BUDGET	BUDGET	BUDGET	BUDGET
TOTAL	-2.100	-2.550	-2.550	-2.550
Erhvervs-, Kultur- og Fritidsudvalget	-113	-137	-137	-137
Børne- og Ungeudvalget	-460	-558	-558	-558
Social- og Sundhedsudvalget	-526	-638	-638	-638
Teknik- og miljøudvalget	-772	-937	-937	-937
Økonomiudvalget	-230	-279	-279	-279

Overordnet betyder fordelingen af rationalet, at budgetterne til varekøb bliver reduceret med 1,61 % i 2016 og 1,95 % fra og med 2017.

Bevillingsregler

I henhold til Nordfyns Kommunes *Principper for økonomistyringen* er bevillingsniveauet fastlagt til at være udvalgsniveau.

Likviditet

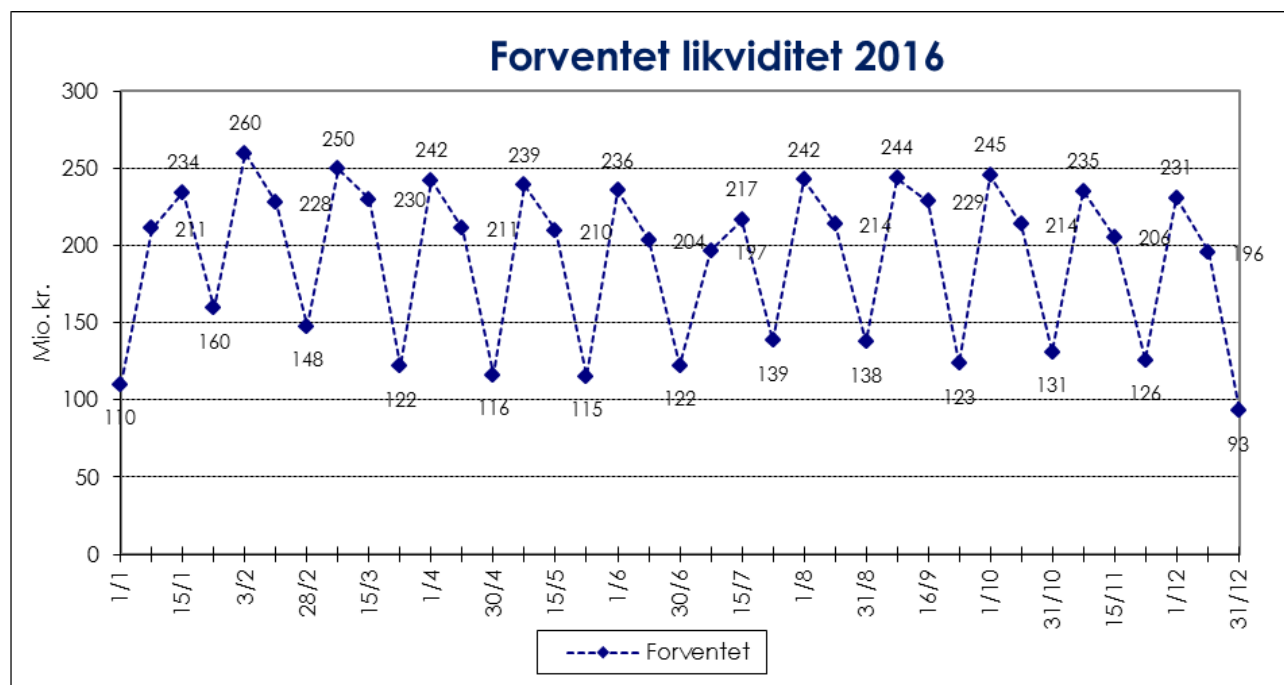
Kommunens gennemsnitlige likviditet jfr. kassekreditreglen for de foregående 12 måneder forventes at udgøre mellem 250 – 270 mio. kr. pr. 31. december 2015.

I budgettet for 2016 forventes der et forbrug af de likvide aktiver på 16,9 mio. kr. i 2016.

Den gennemsnitlige likviditet over de seneste 12 måneder forventes at være ca. 206 mio. kr. ved udgangen af 2016.

Ud over den gennemsnitlige likviditet, er det også relevant at se på den *faktiske likviditet*. Nordfyns Kommunes udgifter og indtægter fordeler sig ikke ligeligt over året, og der vil i årets løb være store udsving i de likvide aktiver, hvilket er illustreret i nedenstående graf.

Grafen viser, at der pr. 1. januar 2016 forventes en faktisk likviditet på ca. 110 mio. kr., der i årets løb reduceres til forventeligt at udgøre ca. 93 mio. kr. pr. 31. december 2016.

Kilde: Økonomi og Løns egen opgørelse

I de likvide aktiver indgår en lang række beløb, som reelt ikke tilhører kommunen, men både har betydning i forhold til opgørelse af den faktiske og gennemsnitlige likviditet. Det drejer sig bl.a. om:

- Henlæggelser vedr. kommunale ældreboliger (beboernes midler)
- Mellemværende med renovationen (brugernes midler)
- A-skatter til afregning i starten af efterfølgende måned (statens midler)
- Statsrefusioner for efterfølgende måned (statens midler)
- Overførte driftsbevillinger (institutionernes midler)
- Overførte anlægsmidler (reserverede midler)

Udvalgenes driftsbudgetter

Udgangspunktet for de tekniske budgetberegninger er:

- vedtagne ressourcetildelinger
- udarbejdede decentraliserede budgettrammer
- lovændringer
- demografiske ændringer i forhold til antal og priser

Artsoversigt

Økonomi- og Indenrigsministeriet stiller krav om at benytte autoriserede arter, der er opbygget efter en ensartet struktur. Udover denne centrale artsopdeling har Nordfyns Kommune udbygget strukturen i arterne, hvilket giver bedre mulighed for økonomisk styring på såvel centralt som decentralt niveau.

I nedenstående oversigt er de budgetterede udgifter og indtægter på Nordfyns Kommune artsopdeling vist.

i hele 1.000 kr.	BUDGET 2016	
	Udgifter	Indtægter
Nordfyns Kommune	2.172.317	-2.172.317
Personale	843.983	0
Ledelse	62.049	0
Fagpersonale	756.627	0
Øvrig personale	11.496	0
Løntilskud/refusioner	-9.200	0
Uddannelse af personale	9.525	0
Andre Personaleudgifter	1.628	0
Sundhedsordninger	1.717	0
Tjenestemandspensioner	10.141	0
Materiale og aktivitetsudgifter	271.916	0
IT, inventar og materiel	75.685	0
Ejendomme	62.846	0
Tilskud og overførsler	619.497	0
Betalinger til/fra off. myndigheder	288.445	-30.557
Indtægter	0	-129.923
Statsrefusion	0	-144.692
Intern afregning	-1.521	0
Særlige artsgrupper	-7.713	-102
Hovedkonto 7	20.809	-1.853.519
Hovedkonto 8/9	-1.629	-13.524

Kilde: KMD-Opus Økonomi

Økonomisk decentralisering

Det er politisk besluttet, at der skal decentraliseres til yderste bæredygtige led og de decentrale budgetter er udarbejdet i henhold til de vedtagne beregningsprincipper.

Personale

- Lønbudgetterne er beregnet med udgangspunkt i gennemsnitslønninger for kommunerne på Fyn for de respektive fagområder. På nogle områder er lønbudgetterne dog beregnet i forhold til institutions-/afdelingens faktiske lønudgifter.
- Vikarbudgetterne er harmoniseret indenfor de respektive fagområder og varierer fra institutionsområde til institutionsområde.
- Uddannelsesbudgetterne er beregnet som 1 % af lønsummen indenfor alle fagområder.

Materiale og aktiviteter

- Budgetbeløb til materiale og aktiviteter for det enkelte fagområde er hovedsageligt beregnet på baggrund af et historisk niveau.

Ejendomme

- Bygningsforsikring er beregnet i henhold til indgået aftale med kommunens forsikringsselskab.
- Løsøreforsikring er beregnet i henhold til de nye principper efter Nordfyns Kommune er blevet selvforsikret på området.
- Budget til el, vand, varme og kloak er beregnet på baggrund af gennemsnittet af 3 års forbrug i enheder (2012-2014). Gennemsnittet for varme, el og vand er korrigeret for eventuelle gennemførte

energibesparende foranstaltninger, ligesom der er foretaget graddagkorrektion for varmekorrigering. Taksterne er fremskrevet til 2016-priser.

Rengøring

- Rengøringsbudgetterne er afhængigt af, hvorvidt opgaven varetages af privat rengøringsfirma eller eget rengøringspersonale.
- Ved eget rengøringspersonale er der taget udgangspunkt i timerne i den af Dansk Serviceringsselskab ajourførte rengøringsanalyse fra juli 2013, tillagt 5 % af bruttolønsudgifterne til direkte rengøringsartikler og 4 % til vinduespudsning, papirvarer mm.
- Ved privat rengøringsfirma er budgettet identisk med det faktiske bud samt det faktiske bud til vinduespudsning, desuden 4 % af kontraktsummen til papirvarer mm.

Effektiviseringspotentiale jf. Effektiviseringsstrategien

I den økonomiske politik for Nordfyns Kommune er der fastlagt et samlet årligt måltal for effektiviseringsgevinster på 12 mio. kr. Måltallet beregnes med udgangspunkt i kommunens bruttoserviceudgifter og svarer til ca. 1 % heraf.

Det forventes, at hovedparten af effektiviseringstiltagene vil være indenfor områderne:

- Innovative tiltag
- Digitalisering

Udmøntningen er i budgettet sket som en rammereduktion, der efterfølgende omsættes til konkrete tiltag inden for de respektive fagområder. Til brug for udmøntningen, har administrationen udarbejdet et katalog, som skitserer forslag til handlingsmuligheder i forhold til at realisere effektiviseringsgevinsterne via digitaliserings-tiltag.

Via effektiviseringstiltagene forventes:

- en bedre service for de samme penge
- den samme/bedre service billigere
- den samme service leveret af færre hænder

De ansvarlige fagchefer sørger for, at der sker en nærmere afdækning og prioritering af hvilke tiltag, der skal iværksættes eller arbejdes videre med, således effektiviseringsrationalet udmøntes i konkrete tiltag.

Ny organisering af Teknik og Service samt ny daginstitutionsstruktur

Organiseringen af den nye enhed for tekniske servicepersonale i Nordfyns Kommune "Teknik og Service" er etableret pr. 1. august 2015, hvor dele af den nye daginstitutionsstruktur også træder i kraft.

På grund af arbejdet med tekniske tilpasninger i Nordfyns Kommunes økonomi- og løssystemer, er der i det Administrative Budget for 2016 samt overslagsårene 2017-2019, foretaget budgetlægning efter sammen principper, som er gældende i indeværende budgetår. Overordnet set betyder det, at budgetterne til:

- teknisk servicepersonale, indvendig og udvendig vedligeholdelse, samt rengøring er budgetlagt på de områder hvortil de havde tilknytning før 1. august 2015
- den nye daginstitutionsstruktur endnu ikke er fuldt fordelt og præsenteret i forhold til den nye organisering

Konsekvensen af ovenstående har ikke betydning for det samlede budget, idet der udelukkende er tale om omflytning af budgetbeløb. Forholdene vil være på plads og indgå i det endelige budgetmateriale, der offentliggøres ultimo december 2015.